

RESUMÉ

Mgr. Karel Sládek, *Vladimír Solovjov: mystik a prorok*

Předkládaná rigorózní práce představuje osobnost a dílo ruského myslitele Vladimíra Solovjova (1853–1900) se zvláštním důrazem na jeho mystický a prorocký ráz. Po stručném nástinu dosavadních studií o Vladimíru Solovjovovi se autor snažil poukázat na Solovjovovu celoživotní věrnost *teosofickému systému*, který si – jakožto syntézu vědy (empirické poznání), filosofie (metafyzické poznání) a náboženství (mystické poznání) – vytyčil již v ranném období své tvorby. Rozhodující roli při jeho rozpracovávání hrála trojí mystická vize Boží Sofie, která mu odhalila princip kosmické všejednoty a cíl vývoje kosmu ve směřování k boholidské podstatě Krista. Solovjovy prorocké vize se neobešly bez předchozích intelektuálních a duševních krizí, které očišťovaly jeho mysl od předsudků, které si společnost s sebou nesla z minulosti.

Vlastní reinterpretace své mystické zkušenosti, kterou Solovjov později promítl do své básnické tvorby, odráží jeho náboženský vývoj: po odvrhnutí dětské víry a období ateismu se přes synkretické období, zahrnující inspirační okouzlení náboženskou gnózí, židovskou kabalou či orientálními náboženstvími, postupně přiklonil ke křesťanství. Boží Sofie získávala ze své původní gnosticko-kabalistické zvěstovatelky universálního náboženství stále více mariánský, christologický a církevní charakter. Daný vývoj je dokumentován na základě analýz Solovjovovy poezie a teologicko-filozofických prací. Základ vždy tvoří dialektické

vztahy mezi Slovem (Logos), Moudrostí (Sofia) a duší světa v jejím kosmickém a následně historickém procesu.

Jednotlivé aspekty teosofického systému (*pravda, dobro, krása*) Solovjov stále promýšlel a svými intuicemi daleko přesáhl mentalitu doby, čímž se plně rozvinul prorocký charakter jeho děl. Přes historické rozdělení křesťanství poukazoval při hledání *pravdy* v církvi na ekumenickou jednotu Všeobecné Církve Krista, která je od svých počátků neviditelná a nerozdělená. V historickém vývoji Solovjov doufal, že se *dobro* skrze spolupráci církve a státu postupně realizuje v příchodu Božího království. Pro jeho cestu se snažil vytyčit argumentačně pevnou etickou bázi. Avšak rezignace před historickou skutečností ho nakonec dovedla k přehodnocení tohoto optimistického postoje, což se odrazilo v závěrečném aspektu jeho tvorby, kterým se stala apokalyptika. V eschatologická předtuše konečného boje mezi Dobrem a zlem dojdou rozpracovávané principy svého završení. A konečně v otázkách *krásy* se zamýšlel nad smyslem evoluce a lidské lásky, jenž z materialisticko-deterministických koncepcí pozvedl na duchovní roviny, čímž dal evoluci a lidské lásce vyšší smysl.

Vladimír Solovjov se svým širokým záběrem dotkl mnohých témat, která byla později reflektována na *Druhém vatikánském koncilu* (1962–1965), jehož se tímto stal důstojným předchůdcem.